



NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2015

SESOTHO PUO YA PELE YA TLATSETSO: PAMPIRI YA II
SESOTHO FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: Dihora tse 2½

Matshwao: 100

DITAELO LE TLHAHISOLESEDING HO MOHLAHLAUBUWA

1. Pampiri ena e na le maqephe a 5.
 2. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO TSE PEDI, e leng:

KAROLO YA A	Padi
KAROLO YA B	Tema tsa kgokahano
 3. Latela ditaelo tse qalong ya KAROLO E NNGWE le E NNGWE ka hloko.
 4. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
 5. Qala karolo KA NNGWE leqepheng LE LETJHA.
 6. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.
-

KAROLO YA A BOSWEU BA LEHLWA – Sello Moroe**Karolo ena e na le dipotso tse 4.**

- Araba dipotso tsohle karolong ena.
- O tla fumana matshwao ka tse latelang:
 - Puo
 - Tsebo ya buka

POTSO YA 1

Bala qotso ena ka hloko o nto araba dipotso tse tla latela tse thehilweng paleng yohle.

"Hei, ke itse ba ntseng ba etsa lerata ba tswa. Ha ke batle phehisano mona, etsang ka pele!"
Hoba re thole, ba bang ba ya dula fatshe, empa nna a nthiba.

"Wena Ntsibe o tlohetseng tulong sa hao?"

"Er, er, mosuwe re ne re ntse re etsa mosebetsi wa sekolo."

- | | | |
|-----|--|-------------|
| 1.1 | Ke mang ya buang moleng wa pele wa qotso ena? | (1) |
| 1.2 | Na Ntsibe enwa o bua nnete? Hobaneng o rialo? | (3) |
| 1.3 | Ntsibe eo ho buuwang ka yena ke mang hantlente? | (1) |
| 1.4 | Maikutlo a Ntsibe le motho eo a ileng a ya dula le yena a fapane jwang? | (2) |
| 1.5 | Ka bolelele ba mantswe a 70 – 80 bolela lebitso mme o qoqe ka semelo sa motho eo Ntsibe a ileng a ilo dula le yena. | (8) |
| | | [15] |

POTSO YA 2

Ka bolelele ba mantswe a 100 – 120 qoqa ka moo **kgohlano** mahareng a Hlomi le Tshiu di hlahiswang kateng paleng ena.

Matshwao:

- | | |
|----------------------|-------------|
| Dikahare le sebopeho | (10) |
| Puo le setaele | (5) |
| | [15] |

POTSO YA 3

Bala puisano e latelang o nto araba potso e tla latela.

Hlomi: Ke mang eo? Ka shebisisa hantle, mme ka makala ho bona nna le Lerato, pelo ya ka e ile ya otlala ka matla.

Mangi: O a ipona weso?

Ka bolelele ba mantswe a 100 – 120 qetella **puisano** ena e neng e le mahareng a Hlomi le Mangi.

O se iqapele dikahare tsa hao, ngola puisano ho ya ka ditaba tse bukeng.

Matshwao:

Dikahare le sebopeho

Puo le setaele

(6)

(4)

[10]

POTSO YA 4

Bukeng ena ho na le batho ba ileng ba nka karolo e itseng bophelong ba Lerato. Ba bang ba bona ba ile ba mo aha ha ba bang ba ile ba senya bophelo ba hae. Batho ba bararo ba ka tlase ke ba bang ba batho bao.

Hlomi

Firi le Mmadito

Tshiu

- Bolela kamano pakeng tsa batho ba ka hodimo le Lerato.
- Bolela melemo kapa dintho tse mpe tseo ba di entseng Lerato, o sa lebale mabaka a diketso tsena tsa bona.
- Bopa **seratswana** ka mophetwa e mong le e mong.
- Bolelele ba moqoko wa hao e be mantswe a 180 ho isa ho 200.

[20]

60 matshwao

KAROLO YA B DITEMA TSA KGOKAHANYO**Karolo ena e na le potso tse pedi, Potso 5 le Potso 6.****POTSO YA 5**

Potso ena e na le dipotso tse pedi, 5.1 le 5.2. KGETHA E LE NNGWE FEELA.

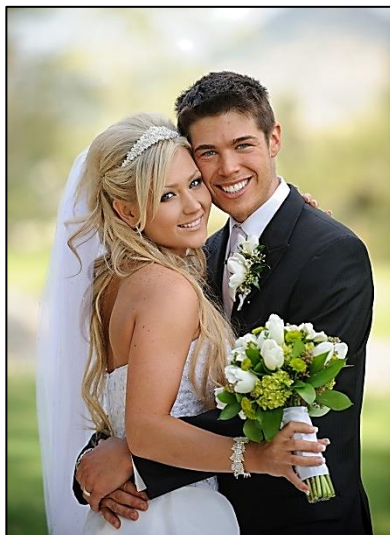
- 5.1 O moithuti ya hlwahlwa dithutong tsa hao tsa bophelo bo botle mme o lakatsa ho ba ngaka. O batla ho ya etsa dithuto tsa bongaka yunibesiting e kgolo ya Medunsa. Ngola **lengolo** o ngolle Medunsa o kope sekgeo sa ho ya tswelletsa dithuto tsa hao pele teng.

Ela hloko tse latelang:

- Botelele e be mantswe a 150 – 200 dikahare feela.
- Sebopeho – diaterese tse pedi, ditumediso, mmele le qeto.
- Hopola hore lena ke lengolo la semmuso – puo e be e nepahetseng.
- Dikahare – selelekela, tlhahisoleseding ka wena, o ipolele hore o motho ya jwang.
- Tekolobotjha ya mosebetsi.

[30]**KAPA**

- 5.2 Ke tsatsi la hao la lenyalo, jwalo ka monyadi/monyaduwa ho se ho fihlile nako eo o tlamehang ho fana ka **puo ya thoholetso** ya tshohlana/senatla eo/seo o ikemiseditseng ho qala lelapa le yona/sona. Puong ya hao o fane ka lebaka le entseng hore o qetelle o ikgethetse ho nka kano le yena ho e/se etsa molekane wa hao.

Ka mantswe a 150 ho isa ho 200 ngola **puo ya thoholetso** ka molekane eo wa hao.**[30]**

POTSO YA 6

Ka bolelele ba mantswe a 80 – 100 **kgetha** mme o ngole 6.1 **KAPA** 6.2.

- 6.1 Le kaekae moketjaneng wa baithuti ba materiki, mme ka bomadimabe e mong wa baithutimmoho o kula ka tshohanyetso. Ngola **ditshupiso** o laele mokganni wa ambulense ho tloha sepetlele ho tla fihla moo le leng teng.

Laela mokganni wa ambulense ho fihla moo o ikamahantse le tse latelang:

- Seteishene sa Gautrain
- Lebala la bolo ya maoto
- Matshwao a tsela
- Setsha sa mabenkele se haufi
- Sekolo se seholo sa Thuto-Mfundo.

[10]

KAPA

- 6.2 Mosebetsimmoho le wena o nka dikano le moratuwa wa hae ka Tshitwe selemong sena. Mokete wa lenyalo o tla tshwarelwa sebakeng sa phomolo sa *Kruger National Park*. Ke wena ya hlophisang tsohle hore basebetsimmoho ba finyelle moo tsatsing leo ho ya thaba mmoho le mosebetsimmoho eo.

Ka bolelele ba mantswe a 80 – 100 ngola **memorandamo** moo o tsebisang basebetsimmoho khampaning ya lona ka dintlha tsohle tsa tsatsi leo.

Matshwao:

Dikahare

(7)

Puo le setaele

(2)

Sebopeho

(1)

[10]

40 matshwao

Matshwao kaofela: 100